

Den Bosch gooit het roer om

De Bibliotheek Den Bosch gaat de komende vier jaar haar koers radicaal wijzigen. Onder het motto 'Bieb in beweging' gaven wethouder Rodney Weterings (PvdA) en bibliothekdirecteur Hans Derks op 8 april inzicht in de achtergronden en beweegredenen daarvan.

Om de bibliotheek toekomstbestendig te maken, is voor een nieuwe organisatiestructuur en een andere invulling van diensten gekozen. Belangrijkste kenmerken van de ombuigingsoperatie: een schoolbibliotheek in alle vijftig basisscholen, zeven buurtbibliotheken in brede scholen, vier van de zes filialen worden gesloten. Open blijven het nieuwe sociaal-cultureel centrum Perron 3 in Rosmalen (zie p. 14) en de stadsbibliotheek aan de Hinthamerstraat. Op termijn verhuist de centrale naar het GZG-terrein (Groot Ziekengasthuis), waar in 2015 een *state-of-the-art* centrumbibliotheek moet verrijzen.

Derks: 'De afgelopen jaren is hard gewerkt aan deze ingrijpende maatregelen, in samenspraak met de gemeente. Beide partijen vinden deze beweging belangrijk.'

Weterings: 'De openbare bibliotheek is al heel lang de succesvolste culturele instelling van de stad in termen van publieksbereik. De bibliotheek telt circa één miljoen uitleningen per jaar - dat getal is tamelijk stabiel - en staat garant voor veel culturele activiteiten in

de brede zin van het woord. Toch sluit de huidige organisatiestructuur (twee centrumbibliotheken en vier filialen) niet meer aan bij de cultuurbeleving van mensen en hoe zij zich door de stad bewegen. Dat probleem is door Hans Derks en zijn team ten volle onderkend. Sterker: het plan dat zij hebben ontwikkeld biedt zoveel perspectief, dat de gemeenteraad het met enthousiasme heeft omarmd.'

Laat je lezen

Derks: 'De bibliotheek concentreert zich voortaan op twee kerndoelgroepen: kinderen van 0-13 jaar (voorschool en basisschool) en lezers. Wat die laatste groep betreft, zou je kunnen zeggen dat we terug gaan naar de basis. Net als andere bibliotheken hebben we een tijdlang allerlei aandachtsgebieden "naar binnen gesleept", vooral aan de welzijnkant. Daardoor kwamen we in een concurrentiepositie met onze natuurlijke partners. Daar willen we vanaf. Zo laten we de ontmoetingsfunctie in de wijken los. We concentreren ons weer op lezen en leesbevordering. Dát is het hart van de bibliotheek. In het verlengde ervan veranderen we ook ons motto. Dat was *Laat je inspireren* en dat wordt *Laat je lezen.*'

Slikken

De bibliotheek zet fors in op haar educatieve functie, waaraan maar liefst 40% van het budget zal worden besteed. Gesterkt door een geslaagde *pilot* wordt vanaf mei begonnen met het bouwen van een schoolbibliotheek in alle basisscholen, omdat gestreefd wordt naar 100% bereik onder schoolgaande kinderen. Het ambitieuze plan loopt tot eind 2013. Tegelijkertijd verrijzen in diverse delen van de stad zeven buurtbibliotheken, die min of meer de huidige zes filialen vervangen. Is Derks niet beducht voor stevige protesten van de bevolking tegen het sluiten van de oude, vertrouwde bibliotheekvestigingen? Derks: 'Het zal voor menigeen even slikken zijn, dat ontken ik niet. Daar staat tegenover

Rodney Weterings: 'De gemeenteraad heeft het plan met enthousiasme omarmd.'

Hans Derks: 'We laten de ontmoetingsfunctie in de wijken los.'

dat de meeste mensen steeds mobieler worden. Bovendien loopt het gebruik van de wijkbibliotheken fors terug. Ik ben het eens met collega's die beweren dat kleine vestigingen ten dode zijn opgeschreven. De klant vindt daar niet wat hij zoekt en haakt dan af. De geringe openingsuren (soms maar 15 uur per week) spelen ook een rol. Dat alles dwingt ons tot een nieuwe aanpak en daarom ondernemen we deze toekomstgerichte actie, waarin nadrukkelijk plek is ingeruimd voor twee bibliotheken met een hoogwaardige verblijfs- en ontmoetingsruimte: Rosmalen en de nieuwe centrale bibliotheek, die zal samengaan met het stadsarchief.'
Waarom uitsluitend gekozen voor basisscholen en niet (ook) voor middelbare scholen? Derks: 'Op den duur willen we ook daar aan de slag, maar financieel en organisatorisch is dat nu geen haalbare kaart. Deze operatie trekt een zware wissel op iedereen die hier werkt. Vier vestigingen gaan sluiten, zonder gedwongen ontslagen. De betrokken medewerkers gaan als leesconsulent in de school- of buurtbibliotheek aan het werk of vinden elders in de organisatie emplooi. Om het nagestreefde kwaliteitsniveau te garanderen, wordt het personeel geschoold en getraind. Hoewel ons exploitatiebudget gelijk blijft, maakt de gemeente 1,7 miljoen euro vrij voor de omvorming. Ook daaruit blijkt het belang dat de lokale overheid en onze instelling hechten aan het slagen van deze transformatie.'

Tekst en foto's: Eimer Wieldraaijer

Vier formules

De Bibliotheek Den Bosch hanteert vier formules: stadsBIEB, buurtBIEB, schoolBIEB en webBIEB. Er zijn twee stadsBIEBs: aan de Hinthamerstraat en in Rosmalen. In zeven brede scholen wordt de schoolBIEB uitgebreid tot buurtBIEB (een servicepunt waar ook volwassenen boeken kunnen ophalen en inleveren). In de overige basisscholen komt een reguliere schoolBIEB. In totaal vijftig vestigingen met een ruime collectie leesboeken, waarmee men het belang van taalontwikkeling bij kinderen wil onderstrepen. De vestigingen de Biechten, de Schans, Rompert en Helftheuvel gaan dicht. Via een persoonlijke benadering hoopt de bibliotheek de bezoekers van deze filialen voor de bibliotheek te behouden.